

Resebrev - mars 2010. Ett djungeläventyr i Amazonas

Det blev alltså flyg till Amazonas för vår del och planet skulle gå direkt från Recife till Manaus men ta 8 timmar. Det förvånade oss då hemresan bara skulle ta 6 timmar men då med ett byte Belém?

Förklaringen var att flyget här nästan fungerar som en buss. Vi hade inte mindre än fyra mellanlandningar (Fortaleza, São Luis, Belém, Santarém) på resan till Manaus och kom fram mitt i natten. En taxichaufför körde oss till hotellet där vi stupade i säng.

Sedan ägnade vi två dagar åt denna mytomspunna storstad mitt i djungeln som växte fram under gummiboomens storhetstid. Många ståtliga byggnader från den tiden tillverkades i England och monterades sedan här, till exempel det vackra gamla tullhuset "Alfândega" som är byggt 1906. Byggnadens sten är importerad från Skottland och tornet har tidigare varit en fyr.

Båttrafiken är fortfarande livlig och hamnen sjuder av liv, men idag är det mest kortare och längre turer på floden som lockar. Dessa flodbåtar ser ut som gamla tiders ångbåtar. Man kan också åka speedboat men de används mest för kortare turer och snabba transporter över vattnet.

Det fanns massor av båtar

Man tog i ordentligt och byggde 1902 en stor saluhall nere vid hamnen, Mercade Adolfo Lisboa, konstruerad av ingen mindre än Gustave Eiffel och helt i stil med "Les Halles" i Paris. Denna är dag i mycket dåligt skick, den ser ut att kunna rasa och handlarna har flyttat ut på utsidan.

Den gamla saluhallen

Stånd kantade alla gator i centrum

Inte bara vid saluhallen, utan i hela den centrala delen av Manaus säljer man överallt allt mellan himmel och jord från små stånd som kantar gator och trottoarer.

Det finns förstås flera stora, pampiga kyrkor men det mest originella är Teatro Amazonas. Ett ståtligt operahus, byggt av material som skeppats hit från Europa alternativt av material härifrån som först skickats till Europa för bearbetning. Här syns bland annat kolonner av italiensk carraramarmor, gjutjärn från England, ljuskronor med venetianskt glas, keramik från Alsace, sten från Portugal och brons från Frankrike. Alla de vackra träfåtöljerna i teatersalongen är tillverkade i Europa av brasiliansk jakaranda.

Teatro Amazonas låg bredvid vårt hotell

Teaterhallen med sina loger

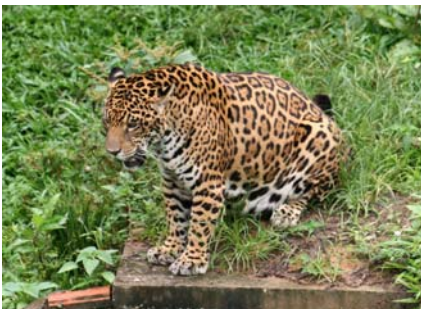
Noble Hall

Huset har smyckats med de mest påkostade detaljer och förutom en teaterhall som rymmer 701 personer finns ytterligare två stora hallar, entréhallen som bärs upp av 16 kolonner och tar 300 gäster plus den vackra "Noble Hall" som har ett konstfullt lagt trägolv i valnöt, ek, lönn och mahogny, och rymmer 200. Här finns också vackra ljuskronor, berömda målningar, även i taket, och förstås kolonner. Ridån framför den stora scenen i teaterhallen är handmålade och dras upp i den speciella kupolen som har klätts med 36 000 keramikplattor i Brasilianska flaggans färger.

Det mest fantastiska är att detta operahus, som stod färdigt 1896 efter många års byggtid, hade sin storhetstid under 1900-talets första decennier och därefter fanns ingen verksamhet på 70 år. Först i början av 1990-talet, efter den senaste renoveringen, spelas det åter musik, teater och opera här! Idag ger man både nationella och internationella föreställningar och operahuset är mycket populärt bland såväl aktörer som publik.

Här finns också en unik typ av zoo, Zoologica do CIGS, skapat av militären. En trevlig anläggning som byggts för att ge djuren så hemlik miljö som möjligt och där man kommer riktigt nära dessa djur som är pigga och aktiva. Vi hade tur och besökte parken på morgonen då de var som mest vakna. Här kunde vi se flera olika sorters apor och fåglar, tapir, vildsvin, kajmaner, sköldpaddor och ormar. Dessutom fanns en ocelot, jaguarer, puma och en svart panter. Alla djuren kommer från området och har fångats in av soldater som ungar, förutom de som sedan fötts här. Sedan början av 2000-talet är det inte tillåtet att fånga in och hålla djur på detta sätt så detta zoo kommer nog inte att finnas kvar så länge till.

Så blev det äntligen dags för vårt djungeläventyr!

Tidigt en morgon lämnade vi hotellet i bil tillsammans med två par från USA respektive Australien, mor och dotter som härstammade från Holland men var bosatta i Kanada och en nordkorean som studerade i Brasilien. Denne korean kom flygandes från São Paulo iklädd sandaler, jeans och en t-shirt. I handen hade han en dataväska som i alla fall innehöll en dator och hans kamera. Det fotades flitigt och däremellan antecknade han allt vad guiden sa. Då vi andra tog på oss föreskrivna långärmade kläder samt strumpor och skor gick han i samma som förut. Han var rejält biten av både mygg och myror när han lämnade oss efter 2 dagar.

Öster om Manaus bytte vi till speedboat och korsade floden. Vi passerade då ett av de populäraste utflyktsmålen i området, Encontro das Aguas som betyder vattnets mötesplats. Här blandas Rio Negro, med sitt mörka och sura vatten som fått färg av nedbrutna växter, med Solimõesflodens (Amazonfloden) alkaliska "vita" vatten som har med sig mycket slam från Anderna och som dessutom rinner fortare än Rio Negro. Kanten där flodernas vatten möts är skarp

och det tar flera kilometer innan de blandat sig. Nu såg vi också hur mycket skräp här flöt. När vattnet stiger 12 meter (!) under regnperioden drar det förstås med sig en massa från stränderna så vi var glada att vi inte hade vår segelbåt i dessa vatten.

Vi åkte minibuss och färdades på land en timma för att slutligen byta till ännu en speedboat och åka en timma på mindre floder. Regnperioden är nu igång och vattenståndet var ca 5 meter över torrperiodens nivå så många, många träd stod mitt ute i vattnet. Som mest kan det skilja 12 meter mellan torr- och regnperiod och det syns en tydlig rand på träden var vattennivån var senaste regnperioden. Här for vi fram i 40-50 knop, ibland i slalom mellan träden.

I speedboat mellan träden

Vanligaste färdmedlet är annars kanot, antingen de mindre som är uthuggna ur en trädstam och som man paddlar eller de lite större som kan köras med motor.

Så kom vi fram till Pousada Boca do Juma längs River Mamori/Lake Juma, vår bas under dessa dagar. Denna camp var byggd som alla andra ställen längs floden, dvs. med husen en bit upp så att de klarar det höga vattenståndet under regnperioden och med husbåt nere vid vattnet. Våra husbåtar rymde bostäder åt personalen och en matsal för oss alla.

Campen, med husbåtarna vid vattnet

Delfiner simmade förbi ibland

Stugorna, "private suite"

Här fanns ett större gemensamt hus med sängar och hängmattor och 6 små stugor ("private suite" kallas de). Vi skulle väl inte drömma om att kalla vår lilla stuga för svit men det fanns säng med myggnät, toalett och dusch. Vatten pumpades upp i behållare på taket och värmdes upp av solen och ström kom från en generator som bara kördes på bestämda tider. Den stängdes alltid av klockan 22.00 på kvällen och då var det kolsvart så det var bara att lägga sig.

Direkt vid vår ankomst kom en kille i en ganska liten, väldigt låg kanot och i den låg en 2 meter lång fisk, en arapaima som endast finns här, som han hade harpunerat. Vi blev inte kloka på hur han hade fått upp den i kanoten för de var flera om att lyfta upp den sen. Denna fisk fick vi sedan serverad vid middagen.

Vi startade med lunch och installerade oss och fick sedan känna på ett riktigt djungelregn, det fullständigt vräkte ner i någon timma. Nu fick vi prova på att fiska piraya som vi metade direkt från vår brygga. Konsten var att låta de bita tag i agnet och i rätt ögonblick rycka upp dem. Att sedan ta loss kroken ur deras munnar som fullständigt kryllade av sylvassa tänder var pirrigt. Den farligaste typen av dem kunde lätt bita av ett finger! Bosse drog upp tre och jag en så tillsammans med de övriga i gruppen fick vi en gäng. Dessa kokades sedan soppa på i köket och vi åt den som förrätt till lunchen nästa dag.

Silver piraya

Det nappar bra i regn!

Härefter for vi iväg i kanot på fågelskådning och såg förutom en mängd olika fåglar både sängångare, iguan och apor. Till kvällen for vi ut igen och vår kunnige guide Alan, som guidat i sex år, ville att vi skulle få se en kajman. Han lät därför kanoten styra in mot vegetationen längs stränderna gång på gång medan han själv stod i fören med en pannlampa och kikade. Rätt som det var slängde han sig ner och plockade för hand upp en liten kajman som vi tog med tillbaka och noga studerade innan den återfick sin frihet. Sen middag och sedan var det ett trött gäng som ramlade i säng, fulla av upplevelser.

Nästa morgon väcktes vi redan klockan 05.00 för en gryningstur, då vi fick se soluppgången och samtidigt studera de riktigt stora rovfåglarna som var i farten och kika på de grå och rosa floddelfinerna. Efter frukost bar det iväg igen, denna gång på en 4-timmars tur till fots inne i djungeln. Nu visade det sig hur kunnig vår guide var. Han berättade om de träd vi såg, vad man kunde äta, och vi provsmakade, om de djur vi stötte på, vad man bör se upp med och liknande saker.

Gryning i djungeln en stilla morgon

Några vi fick se var Vicks-trädet, som är av släktet eukalyptus och som man tillverkar t.ex. halstabletter av (känns namnet igen?). Telefonträdet, som man kan slå på och påkalla att man behöver hjälp. Det ihåliga träd som indianer tillverkar sina pilrör av och hur man på en utväxt på ett träd kan locka ut myrorna som bor i utväxten. Dessa gnider man sedan in i skinnet och så har man ett effektivt skydd mot moskitos. Också mördarträdet, som slingrar sig runt andra träd och till slut kväver dem. Alan visade oss de blad och nötter man kan äta bl.a. tog han upp den stora nöten från djungelns jätteträd, brasilianskt nöträd. När han klöv nöten gapade vi av förvåning för ut kom en massa paranötter! Det visade sig att från början hette det paranöt då trädet växte i delstaten Para, i trakterna runt Amazonas utlopp och Belém. Numera finns trädet utspritt över hela Brasilien och nöten kallas helt enkelt för brasiliansk nöt. En hel del fåglar såg vi men också baggar och spindlar.

Brasiliansk nöt

Mahognyträd framför typiska djungelväxter som strilar ljus

Taranteln Barbara

- Ni ska få träffa Barbara, sa Alan och gned saliv på ett långt strå. Med det lockade han sedan ut en stor tarantel mitt på stigen, satte sin machete framför ingången till hennes bo, och lät oss alla ta foton av denna farliga jättespindel. Denna machete bar han alltid med sig och den använde han till absolut allt!

Tillbaka till campen för lunch och packning för nu skulle vi övernatta i djungeln. Här lämnade nordkoreanen oss och ersattes av en dansk kille bosatt i Schweiz. Som ni förstår var det ett internationellt gäng som besökte Amazonas!

Efter en timmas båttur i strålande sol gick vi iland på en plats där man satt upp ett tak som skydd över en avröjd yta och en bit ifrån fanns en grillplats med några stockar att sitta på. Här lämnade vi våra ryggsäckar och gick på en kort tur ut i djungeln. Alan visade oss hur man av blad från typ bergspalm, fast i kolossal-format, gör tak såsom vi sett på många byggnader. De läggs i tre lager och måste bytas ut vart tredje år. Vi svingade oss i lianer och balanserade på stockar över vattendrag innan vi återvände för att bädda.

Alla hängde upp en hängmatta, draperad med ett myggnät, under taket och sin ryggsäck på en stolpe eller krok i närheten. Vi samlade ved och lagom till elden tändes föll mörkret över vår lilla plats i djungeln. Istället förstärktes alla ljud och natten igenom hördes fåglar, vrålapor och okända djur omkring oss.

Kapten har bytt ut tamparna mot en lian

Över elden kokade vi ris och när elden slocknat grillade vi kyckling på glöden. Till detta åt vi färsk, skivad ananas och allt smakade ljuvligt. Historier runt lägerelden hör ju till och sent kröp vi ner i våra hängmattor. Det tog en stund innan man kom till ro i denna ovana säng men sedan sov vi gott ända fram till gryningen. Först dagen efter fick jag höra om den kille som sett en stor spindel vid sin bädd och då han frågade Alan fick svaret "-Det är bara en babytarantel!" varpå han med sin machete körde bort den.

Vi skulle få tak över huvudet!

Lägereld

Bäddat och klart!

Morgonen startade med frukostbestyr, ägg och kaffe kokades över elden som vi sedan åt tillsammans med bröd vi haft med oss och färsk ananas, innan vi åter packade ihop allt.

Sedan åkte vi på besök till caboclos, som den inhemska befolkningen kallas.

Den familj vi besökte hade 11 barn, det yngsta var nu 10 år. De äldre hade flyttat till Manaus för den skola som finns här är bara för barn upp till 14 år. Det finns en hel del familjer boende längs floderna och en skolbåt hämtar upp barnen varje vardag utom under lov och torrperioden då vattnet inte räcker för att köra båten på. De barn som bor längst bort blir hämtade redan klockan 05.00 för skolan pågår 07-11 för de yngsta

Husdjur hos familjen vi besökte

och fortsätter sedan på eftermiddagen för de lite större. Familjerna livnär sig på fiske och odling/tillverkning av maniokmjöl. Man jagar och odlar frukt och grönsaker. Nötter och annat plockar man i djungeln och att sälja brasiliansk nöt är ett tillskott för många. Man håller ofta lite djur själva, såsom hönor för äggen och en gris till julen men dessa djur kan också bli mat för familjen under sämre tider.

Familjens bostadshus...

...som bestod av två rum och kök

Denna familj tillverkade också fina smycken som vi förstas handlade. Vi fick också besöka deras bostad som, med våra mått, var väldigt enkel men prydlig. Familjen gav ett välmående intryck och verkade trivas med sin tillvaro. En av de vuxna sönerna hade återvänt efter skoltiden och levde åter med familjen. Han är en duktig jägare och var den som fick gå ut på jakt i djungeln om man inte fått någon fisk då man vittjade morgonens nät vid lunchtid.

På väg tillbaka till campen denna varma dag stannade vi vid en husbåt som var kombinerad butik, bar och till helgen också diskotek, så civilisationen har nått även denna del av världen. De riktiga indianstammarna däremot har äntligen fått sina egna områden, men dessa ligger avsidet, och idag låter man dessa stammar få leva ifred. De flesta går inte att ta sig till på annat sätt än till fots eller till häst under många, många dagar. En stor indianstam kan man på fyra dagar ta sig till via båt från Manaus. Här kan man få tillstånd att besöka indianerna men får då sitta i karantän i en vecka för att inte ta med sig smitta, av olika slag, in i reservatet. Vissa andra stammar är det totalt förbjudet att besöka.

Denna eftermiddag skulle vi ut och paddla kanot. Vi åkte någon timma längs Lake Juma innan vi stannade motorn och paddlade in i ett kanalsystem.

Här slingrade vi oss fram mellan träd, gled ljudlöst fram, och såg en del fåglar, bland annat en tukan som flög över oss. Då och då skrek det i högan sky gång på gång och då kom ett par arapapegojor flygandes. Längs vår smala kanal fick vi ibland staka oss fram och Alan, som satt

längst fram, skar sig fram med sin machete som han ständigt bar med sig. När vi kommit fram till Turtle Lake startade vi åter motorn och puttrade sakta tillbaka. Såg många rovfåglar och till slut en tukan som vi lyckades fota, med mindre bra resultat! Avslutade dagen med solnedgång till ett stilla regn i Lake Juma och fick se både delfiner och en stor kajman, tyvärr bara på avstånd.

Efter en natt sovandes i säng vaknade vi till en vacker gryning och före 8.00 var vi på väg. Denna gång gick turen till en familj som i fyra generationer odlat gummiträd och tillverkat saker av gummi, typ stövlar, handskar och liknande. Flera av träden var mycket, mycket gamla. Vi fick se hur man tappade träden och tillsammans tillverkade vi en kondom genom att värma gummi-massa, över en eld, i lager på lager på en träatrapp som sedan skulle stelna i fem dagar.

Kondomtillverkning

Ett riktigt hantverk! Riktigt spännande blev det när Alan berättade om gummiboomen i Amazonas. Det var sådana pengar inblandade under denna tid så man kan nog inte förstå vidden av det, men man jämför med guldruschen i Kalifornien. Och då bedrevs arbetet inte rationellt med stora plantager med gummiträd utan dessa stod lite här och där i djungeln. Arbetet utfördes av slavar och då gummit är temperaturkänsligt skedde det bäst nattetid vilket innebar att många dog ute i djungeln. Gummibaronerna tjänade sådana enorma pengar att de både köpte sina kläder från Europa och lät sända sin tvätt dit!

Gummi tappas från trädet

Den lilla verkstaden där tillverkningen skedde

Det var också tack vare dessa pengar man gjorde sådana stora satsningar i staden Manaus. Baronerna var ju alla Européer och ville gärna behålla sin kultur även här ute i djungeln. Så kom det sig att alla dessa byggnader, med Teatro Amazonas i spetsen, lät uppföras i Manaus. Största marknaden för gummi var i Asien och det var där köparna fanns. Alla har vi väl hört historien om hur en engelsman tog med sig frön från gummiträdet och att man planterade dessa i Asien, efter att ha misslyckats i England, och hur sedan hela gummi-produktionen så småningom flyttades dit. Gummibaronerna flydde till Europa och kvar blev slavarerna som inte hade några möjligheter att ta sig någonstans. De bosatte sig runt Manaus som därmed fick en massa förorter och sedan växte till den storstad den är idag.

Så småningom hörde vi små apor som närmade sig så vi avslutade vårt Amazonasäventyr med en improviserad tur ut i djungeln för att smyga på dessa och till slut även fotografera dem. Vi tog oss tillbaka till campen för lunch och packning och fyra timmar senare var vi åter på vårt hotell i Manaus med massor av fina minnen, upplevelser och intryck att smälta efter dessa dagar i djungeln.

Vi var mycket nöjda med den tur vi gjort och givetvis stod vår guide Alan för en stor del av den upplevelsen.

Några av de fåglar vi såg under våra dagar i djungeln:

Vår sista dag i Manaus tog vi det lugnt och kikade runt lite på en del av alla de fina gamla byggnader som finns här, bland annat Palácio Rio Negro som byggdes 1913 som privatbostad åt en av de excentriska gummibaronerna. Detta var i mycket gott skick, man hade precis avslutat en renovering. Huset ligger på halvö i en mindre flod och man hade anlagt en vacker park med palmhus och små lusthus, som rymmer serveringar, nedanför huset. Vi ägnade oss också åt lite shopping och flanerande innan det blev dags att flyga hem till båten igen.

Heléne @ seaQwest

Vy från vår brygga vid River Mamori/Lake Juma